

ΠΡΟΟΔΟΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— ΧΑΝΙΩΝ —

— Περιοδική —

Αρ. 3782
407

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΗΣ 1 καὶ ΤΗΣ 15 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Διευθυντῆς καὶ ὑπεύθυνος Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ

Συνδρομὴ ἐτησίᾳ ἐν Κρήτῃ δραχ. 7 —

» ἑξάμηνος » » 4 —

» τρίμηνος » » 2 —

Διὰ τοὺς διδασκάλους ἐτησίᾳ » 5 —

ἑξάμηνος » 2.50

τρίμηνος » 1.50

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν

προστίθεται ἐτησίως δραχ. χρ. 1 —

Αἱ συνδρομαὶ εἶναι προπ.ληρωταί

Ἔτος Α΄.

Ἐν Χανίοις τῇ 1 Μαρτίου 1901

Ἀριθ. 1

ΕΝ ΕΙΔΕΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Εἰθισμένον εἶναι, ὅταν ἐμφανίζονται εἰς τὸ Κοινὸν νέον δημοσιογραφικὸν ὄργανον, νὰ συνοδεύῃ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ δῆλωσις περὶ τῆς πορείας, ἣν μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν μέλλει νὰ ἐπιδιώξῃ, μὲ ἀφθόνους ὑποσχέσεις, ὅτι ἀπαρεγκλίτως θὰ τηρήσῃ τὸ πρόγραμμά του. Πάντα τὰ τοιοῦτον εἶδους προγράμματα, ὅσα μέχρι τοῦδε ἔτυχε νὰ ἀναγνώσωμεν, εὔρομεν καλὰ λίαν· ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι καὶ πάσας τὰς διὰ τούτων διδομένας ὑποσχέσεις εἶδομεν πάντοτε τηρηθείσας.

Ἄν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ἀρχόμενοι ἀπὸ σήμερον τῆς ἐκδόσεως τῆς «Προόδου», θελήσωμεν διὰ πομπῶδων λόγων καὶ ὑποσχέσεων νὰ προκαταλάβωμεν τῶν ἀναγνωστῶν τὴν κρίσιν περὶ τοῦ ἡμετέρου ἔργου, εἶναι βέβαιον ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι δὲν θὰ κατορθώσωμεν νὰ διαθέσωμεν εὐμενῶς ἐκείνους, οἵτινες ἔμαθον, ὑπὸ τῆς πείρας διδάχθέντες, νὰ ἀποδίδωσι τὴν προσήκουσαν σημασίαν εἰς τὰς πομπῶδεις διαφη-

μύσεις. Καὶ ἡ λαϊκὴ σοφία εὐστοχώτατα ἐκφράζει δυσπιστίαν πρὸς τοὺς μεγάλους λόγους διὰ τῆς γνωστῆς παροιμίας :

«Ὅπ' ἀκούγεις μέγα τρύγος, ἔπαιρνε μικρὸ καλάθιν».

Ἀσφαλέστερον λοιπὸν καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τοὺς ἀναγνώστας μας θὰ εἶναι, ἂν ἀναμείνωσι τὰ πράγματα, ἵνα ἐξ αὐτῶν μορφώσωσι βαθμυδὸν ἀσφαλῆ γνώμην περὶ τῆς ἀνάγκης, ἣν ἔρχεται νὰ πληρώσῃ ἡ «Πρόδος», καὶ περὶ τοῦ εὐστόχου ἢ μὴ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θέλει ἀνταποκρίνεσθαι εἰς ταύτην.

Ἄλλ' ἡ συνήθεια εἶναι τύραννος, εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως ἐπιβάλλουσα τὸν ζυγὸν αὐτῆς. Εἰς ταύτην λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ὑπείκοντες, αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ προτάξωμεν ὀλίγας λέξεις ἐν εἰδει προγράμματος. Ὅχι διὰ νὰ ὑποσχεθῶμεν μεγάλα πράγματα, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ δηλώσωμεν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, εἰς τί ἀποβλέπομεν διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς «Προόδου» καὶ τί ἀξιοῦμεν νὰ ἐπιδιώξωμεν δι' αὐτῆς, ὥστε νὰ ἔχωσιν οἱ εὐμενεῖς ἀναγνώσται ἀσφαλὲς μέτρον ἐκτιμῆσεως τοῦ ἡμετέρου ἔργου.

Ὅτι δὲν ἐπιζητοῦμεν ὑλικὸν κέρδος, ἀρ-

κεῖ νὰ πείσῃ πάντας πρόχειρος ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συνδρομητῶν, οὓς δύναται νὰ ἐλπίξῃ ἡ «Πρόοδος» ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων, εἰς ἃ κατ' ἀνάγκην θέλει περιορισθῇ ἡ κυκλοφορία αὐτῆς, τοῦλάχιστον ἐν τῷ παρόντι.

Εἰς τί λοιπὸν ἀποβλέπει ἡ ἐκδοσις τῆς «Πρόοδου»; καὶ εἰς ποίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην ἔρχεται νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας της;

Ὁ Κρητικὸς λαὸς εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ ἐνόησε, πάννυ ὁρθῶς, ὅτι τὰ ἄνθη καὶ οἱ καρποὶ τῆς κτηθείσης Ἑλευθερίας δὲν δύνανται νὰ βλαστήσωσι καὶ καρποφορήσωσιν ἐπὶ ἐδάφους κεχερσώμενου ἐκ μακραίωνος δουλείας καὶ ἀλλεπαλλήλων ἐπαναστάσεων· ἀκατάσχετον λοιπὸν ἐξεδήλωσε τὰς τῶν πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν μάθησιν, ἥτις μόνη δύναται νὰ λειάνῃ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν ἀληθινὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν. Εἰς ταύτην τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ τὴν φιλομάθειαν ἀνταποκρινομένη καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ τόπου δαπανᾷ ἀφειδῶς καὶ μεριμνᾷ ἐνδελεχῶς περὶ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν εὐρυτέρας διαδόσεως τῶν ἀγαθῶν τῆς παιδείας εἰς πάσας τῶν πολιτῶν τὰς τάξεις. Τὰς περὶ τούτου Κυβερνητικὰς ἐνεργείας εἵμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ συμπληρώσῃ ἡ προσεχῶς συνερχομένη Ἀντιπροσωπεία τοῦ τόπου ἐπιθέτουσα τὴν ὁροφὴν εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν καθεστῶς καὶ ἐπὶ ἀσφαλεστέρων βάσεων θεμελιούσα τοῦτο.

Ἀλλὰ τὸ ἄμεσον καὶ κύριον ὄργανον τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἀναντιρρήτως **δημοδιδάσκαλος** προσηκόντως μεμορφωμένος. Ἐὰν δ' ἄλλαχού, ὅπου οἱ πλείστοι ἢ καὶ πάντες οἱ διδάσκαλοι ἔχωσι προπαρασκευασθῇ ἐν ἐπίτηδες Διδασκαλείοις, μεγίστη φροντίς λαμβάνεται περὶ τῆς τελειοποιήσεως καὶ ἀνυψώσεως τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ διὰ ποικίλων μέσων καὶ βοηθημάτων ἀναγκαίων εἰς τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν τοῦ διδασκάλου, ἐννοεῖται οἰκοθεν πόσον μεγαλυτέρα ἀνάγκη ὑπάρχει τούτων παρ' ἡμῖν, ὅπου διὰ τὸ ταραχῶδες παρελθὸν οὐδεμία περὶ παρασκευῆς τῶν δημοδιδασκάλων μέριμνα οὔτε ἐλήφθη, οὔτε ἦτο δυνατόν νὰ ληφθῇ.

Εὐτυχῶς οἱ πλείστοι τῶν παρ' ἡμῖν δημοδιδασκάλων καὶ φιλομαθεῖς καὶ φιλότιμοι εἶναι, καὶ τοὺς ὑποχρεώσεις αὐτῶν πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν τῆς πατρίδος μας πολὺ καλῶς αἰσθάνονται. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι ὁσάκις ὑπὸ τῆς Ἀν. Διευθύνσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐκλήθησαν ἐν ἡμέραις ἐορτῶν ἢ διακοπῶν εἰς πρακτικὰς ἀσκήσεις καὶ διδασκαλίας, μολονότι ὑποβάλλονται ἐκάστοτε εἰς ταλαιπωρίαν καὶ δαπάναν, προθύμως προσῆλθον, ἀγογγύστως παρέμειναν καὶ εὐγνωμονοῦντες ἀπῆλθον, διότι ἠσθάνοντο ὅτι ἐγένοντο κατὰ τι καλύτεροι. Τίς

δύανται νὰ κατηγορήσῃ τινά, διότι περιστάσεις ἀντίξοοι δὲν ἐπέτρεψαν αὐτῷ νὰ μορφωθῇ εἰς τὸ ἔργον τοῦ προσηκόντως; Ἀξιοκατάκριτος εἶναι ὁμοῦς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν συναισθάνεται τὰς ἐλλείψεις τοῦ καὶ δὲν σπεύδει νὰ ὠφελθῇ ἀπὸ πᾶσαν περιστάσιν, ἥτις τείνει νὰ προαγάγῃ αὐτὸν εἰς τὸ ἔργον του.

Εἰς τοῦτο τὸ ἔργον τῆς ἀνυψώσεως καὶ χειραγωγίας τοῦ δημοδιδασκάλου θέλει νὰ συνεισφέρῃ καὶ ἡ «Πρόοδος» τὰς ἀσθενεῖς ὑπηρεσίας της, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς Κυβερνητικὰς προσπάθειας καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων, οἵτινες ὑπεσχέθησαν ἤδη ἡμῖν ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Πρόοδου» θὰ ἀκούωνται, οὐχὶ σπανίως, μεταδίδοντες κοινοῦ ἐνδιαφέροντος γνώμας καὶ πληροφορίας. Ὁ μετρίως λοιπὸν παιδεύσεως δημοδιδάσκαλος, ὁ φιλοτιμούμενος νὰ γίνεταί ὁσημέραι καλύτερος, αὐτὸς κυρίως θὰ εἶναι ὁ σκοπός, πρὸς ὃν θὰ διευθύνωμεν τὰ ἐκάστοτε δημοσιεύμενα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ **οἰκογένεια**, ἡ ἐπιθυμοῦσα τὴν καλὴν ἀνατροφὴν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῶν τέκνων της, θὰ εὐρίσκη ἐν τῷ περιοδικῷ μας προχείρῳ ὁδηγίᾳ εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον της· διότι συχνάκις θὰ παρατίθενται τῆς νεωτέρας παιδαγωγικῆς δεδοκιμασμένα πορίσματα ὑπὸ μορφῆν ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλουστεράν καὶ καταληπτὴν εἰς πάντας. Οὕτω δὲ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ «Πρόοδος» καὶ ἀπὸ τῆς οἰκογενειακῆς Ἑστίας θὰ κατορθώσῃ βαθμυδὸν νὰ ἐπιδρᾷ πρὸς σκοπιωτέραν μὀρφώσιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῆς Κρητικῆς νεότητος. Τὸν δημοδιδάσκαλον νὰ χειραγωγῶμεν κατὰ τὸ ἐνὸν, τῆς οἰκογενείας τὸ παιδαγωγικὸν ἔργον νὰ ὑπηρετῶμεν ὅσον δυνάμεθα, ἰδοὺ περὶ τὴν στρέφεται πᾶσα ἡ ἡμετέρα φιλοδοξία.

Ἐνῷ ὁμοῦς τοῦτο θὰ ἔχῃ ὡς κύριον ἔργον ἡ «Πρόοδος», οὐδαμῶς θὰ παραβλέπῃ τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Γυμνασιακὴν ἐκπαίδευσιν· ἀναλύουσα δὲ πᾶν μέτρον ὑπὸ τῆς Ἀνωτέρας Διευθύνσεως λαμβανόμενον, διερμηνεύουσα τὰς ὑπαρχούσας ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας, μεταδίδουσα εἰς τοὺς ἀναγνώστας της πᾶν ὅ,τι θὰ κρατῇ αὐτοὺς ἐνημέρους καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐντὸς τῆς νήσου ἐκπαιδευτικὴν πρὸ πάντων κίνησιν κατὰ τὰ σπουδαιότατα αὐτῆς σημεῖα καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα, καὶ τέλος πᾶσαν ἐπιστημονικὴν ἐν τῷ τόπῳ κίνησιν ἐν γραμμαῖς γενικωτάταις παρακολουθοῦσα, θὰ τείνῃ νὰ ἀποβῇ βαθμυδὸν τὸ **Κέντρον τῆς ἐπιτοπίου πνευματικῆς δρώσεως**, εἴτε ἐν τῷ τόπῳ παραγομένης, εἴτε ἐξωθεν εἰσαγομένης.

Εἰς ταῦτα τὰ σημεῖα ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἔχωσι τὴν κα-

λασύνειν νὰ κρίνωσι τὸ ἡμέτερον ἔργον· οἱ πεπαιδευμένοι καὶ οἱ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ἐγκρατεῖς δὲν περιμένουσι βεβαίως νὰ διδαχθῶσι παρ' ἡμῶν, μηδὲ ἄς ἀξιῶσι παρὰ τῆς «Προόδου» πρωτοτύπους πάντοτε ἐπιστημονικῶς πραγματείας· ἂν τὰ ἄλλα-χοῦ ἐγνωσμένα μεταδίδονται ἀκριβῶς καὶ λέγωνται διὰ τρόπου καταλυπτοῦ εἰς τοὺς ἀπλουστέρους, τοῦτο ἄς ἐξετάζωσιν οἱ θέλοντες νὰ μᾶς ἐπικρίνωσιν, ὧν ἄλλως πολὺ εὐχαρίστως θὰ δεχώμεθα καὶ θὰ δημοσιεύω-μεν γνώμας ἐπιστημονικῶς ἐστηριγμένας, ἔστω καὶ ἂν εἶναι αὐταὶ ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἡμετέρας.

Παρὰ πάντα ταῦτα ὅμως ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ αἱ μικραὶ ἀξιώσεις μὲ τὰς ὁποίας ἐμφανίζεται εἰς τὸ Κοινὸν ἡ «Πρόδος», ἀπαιτοῦσι παροσκευὴν ἱκανήν· ἀλλ' ἄς μὴ ἐμπνεύσῃ δυσπιστίαν ἡ ἡμετέρα ἀνεπάρκεια. Πολλοὶ συνάδελφοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλοι Κρητὲς ἐπιστήμονες ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερομένων, μὲ περισσὴν εὐγένειαν προσνήχθησαν νὰ συνεισφέρωσι τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος· ἐλπίζομεν δ' ὅτι καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου Ἑλληνικοῦ δεδοκιμασμένων καλὰ μὲν προΐοντα θὰ τιμήσωσι τῆς «Προόδου» τὰς στήλας. Δὲν μνημονεύομεν ὀνόματα, ἵνα μὴ νομισθῶμεν ὅτι ἐπιδιώκομεν ἐκ τῶν προτέρων διαφήμισιν. Ἄλλ' οἱ εὐμενεῖς ἀναγνώσται εὐθὺς ἐκ τῶν πρώτων φύλλων θὰ δυνηθῶσιν νὰ διδῶσι τὴν ιδέαν, ἥτις θὰ ἐμπνέῃ τὸ περιοδικὸν μας καὶ νὰ κρίνωσιν ἀσφαλῶς περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν θὰ ἐπιδιώκεται ἡ πραγμάτωσις αὐτῆς. Εἴμεθα δ' ἄλλως τῆς γνώμης, ὅτι οἱ ἐνδοιασμοὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένοι, ὅταν ἀπὸ χρηστοῦ συνειδότος καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἐπιχειρῇται τι· ἂν πάντες συνεισφέρωσιν, ἕκαστος ὅ,τι δύναται, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ, διότι δὲν ἔχει νὰ συνεισφέρει γενναῖόν τι, πάντοτε θὰ ἐπιτυγχάνηται κοινωφελές τι, ἔστω καὶ μικρόν. «Δεῖ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐγχειρεῖν μὲν ἅπανσιν εἰς τοῖς καλοῖς, τὴν ἀγαθὴν προβαλλομένους ἐλπίδα, φέρειν δ' ἂν ὁ Θεὸς διδῶ, γενναίως» (Δημοσθ.).

Ἐπικαλούμενοι λοιπὸν τὴν θείαν ἀντίληψιν, καὶ πεπειθότες ὅτι τὸ εὐγενὲς Κοινὸν θὰ παραθαρρύνῃ ἡμᾶς διὰ τῆς εὐμενείας του, προβαίνομεν εὐέλπιδες εἰς τὸ ἔργον ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν πνοὴν τῆς **Ἐλευθερίας**, ἣν ἤλθε κομίζων ἡμῖν μεγάλων βουλῶν τοῦ Ὑψίστου ἄγγελος, ὁ λαοφιλὴς ἡμῶν **Ἡγεμὼν Γεώργιος**!

• II Διεύθυνσις.

ΠΩΣ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ Η ΕΡΥΣΙΒΗ ΤΩΝ ΣΙΤΗΡΩΝ (κοινῶς σήρικας)

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ταινία (ἡ μινθίδις) εἶναι σκώληξ παράσιτος ζῶν ἐντὸς τῶν ἐντέρων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐμφανίζεται ἡ λεγόμενη κεφαλὴ αὐτῆς, ἔπειτα δὲ ἀναπτύσσονται ἐξ αὐτῆς βραχέα στενὰ ἄρθρα ἅτινα μεγαλύνονται ὥσθ' ἀπομακρύνονται τῆς κεφαλῆς. Οὕτω σχηματίζεται ταινισειδὴς ἄλυσις ἥτις ἀποτελομένη ἀπὸ 800—900 ἄρθρα ἀποκτᾷ μήκος 2—3 καὶ ἐνίοτε 10 μέτρων.

Ἀφοῦ ἡ ταινία ἀναπτυχθῇ ἀρκούντως, τὰ ἀρχαιότερα ἄρθρα τῆς πληρύνονται ὥσθ' (ἐνίοτε μέχρι πενήκοντα χιλιάδων) καὶ ἀπεχωρίζομενα τοῦ σώματος τῆς ταινίας ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῶν περιττωμάτων.

Ἐὰν τίχῃ ἐν τῶν ὥσθ' τοῦτων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν στόμαχον χοίρου, τὸ ἐντὸς τοῦ ὥσθ' ἐμβρυον, ἀναπτύσσεται ἐν εἴδει κάμπης μικρᾶς· ἥτις διαπερᾷ τὸν στόμαχον ἢ τὰ ἔντερα τοῦ χοίρου καὶ προχωρεῖ περὶ τῶν ἑξέρχεται εἰς τὰ αἵματοφόρα ἄγγεϊα καὶ διευθύνεται εἰς τὸ ἥπαρ, τοὺς μῦς, κ. τ. λ.

Τότε περὶ τὸ ἐμβρυον σχηματίζεται κύστις καὶ ἀποτελεῖται οὕτως ὁ κυστικέρκος, ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ πολλαπλασιάζεται· ἡ ἀθίνεια αὕτη ὀνομάζεται *χάλαζα* τῶν χοίρων.

Ὁ κυστικέρκος διατηρεῖ τὴν μορφήν ταύτην ἐφ' ὅσον διαμένει ἐν τῷ χοίρῳ· ἀλλ' ἔὰν ὁ ἄνθρωπος φάγῃ τὸ κρέας χαλαζῶντος χοίρου ὡμὸν ἢ ἀτελῶς ἐψημένον, ἐκ τοῦ κυστικέρκου ἐξέρχεται ἡ κεφαλὴ ταινίας, ἐξ ἧς εἶδμεν ἐν ἀρχῇ ὅτι ἀναπτύσσονται τὰ ἄρθρα καὶ παράγεται ἡ ταινία ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλήνι τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς γενέσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ζῴων διὰ τῆς παρεμβολῆς ἄλλης τινος μορφῆς (εἶναι τοῦ κυστικέρκου), ἥτις ζῇ ἐπὶ ἄλλου ζῴου, (τοῦ χοίρου), ὀνομάζεται *γένεσις κατ' ἐναλλαγήν*.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εὐκόλως ἐννοεῖται πᾶς τις ὅτι ἐξ ἐνός μὲν πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν τὸ κρέας τῶν χαλαζῶντων χοίρων, ἐξ ἄλλου δὲ νὰ προσυλάττωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν περιττωμάτων τῶν ἐκ ταινίας ἀσθενῶν.

Ἄλλ' οἱ ἀναγνώσται βεβαίως θὰ ἀπερώσι πῶς, ἐνῷ πρόκειται περὶ ἐρυσίβης, γίνεται λόγος περὶ ταινίας· τοῦτο πράττεται διότι ὑπάρχει μεγίστη ἀναλογία μεταξὺ τῆς ταινίας καὶ τῆς ἐρυσίβης, καὶ ἡ περιγραφή τῆς πρώτης θὰ εὐκολύνῃ τὴν κατανόησιν τῆς δευτέρας.

Ἡ **Ἐρυσίβη** τῶν σιτηρῶν, ὁ κοινῶς *σήρικας*, εἶναι ἀσθένεια τοῖς πᾶσι γνωστὴ· κατὰ τὸ θέρος εἰς τὰ φύλλα τῶν σιτηρῶν ἀναφαίνονται ἐξογκώματα παραλλήλως πρὸς τὰ νεῦρα τῶν φύλλων, μετὰ τινα δὲ καιρὸν ἡ ἐπίδερμις τῶν ἐξογκωμάτων διαρρηγνύεται καὶ ἐξέρχεται ἐξ αὐτῶν ὕλη κοριορτώδης χρώματος πορτοκαλίου. Περὶ τὸ τέλος τοῦ θέρους, ὀλίγον πρὸ τοῦ θέρους, τὸ χροῶμα αὐτῶν ἀλλάσσει καὶ γίνεται βαθύτερον, σχεδὸν μέλαν.

Ἐκ πείρας γνωρίζομεν ὅτι ὅταν ἡ ἀσθένεια αὕτη

ἐπιπέσει εἰς τινὰ ἀγρόν, καταστρέφει ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν μὲν μέρους τῆς συγκομιδῆς.

Εὐτυχῶς ἡ ἐπιστήμη εὗρεν ὅτι ἡ ἐρυσίθη τῶν σιτηρῶν εἶναι παράσιτον φυτικόν, δηλαδή εἶδος μήκυντος ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀσκομηκῶν, ἐπέτυχεν δὲ νὰ ἐξακριβώσῃ προσέτι τὸν τρόπον καὶ τὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς καὶ συγχρόνως νὰ ὑποδείξῃ ἀποτελεσματικῶς τὰ προληπτικὰ κατ' αὐτῆς μέσα.

Εὗρεθῇ δηλαδή ὅτι ἡ πορτοκαλιόχρους κονιορτώδης ὕλη ἐξεταζομένη διὰ τοῦ μικροσκοπίου καταφαίνεται συγκαμμένη ἀπὸ πλῆθος κόκκων στρογγύλων, οἵτινες λέγονται σπόροι, καὶ ὅτι ἐὰν εἰς σπόρος μεταφερόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πέσῃ ἐπὶ φύλλου σιτηροῦ, φυτρώνει ἐπ' αὐτοῦ, δηλαδή παράγει ἐν σωληνάρειον, ἐν εἶδει ριζιδίου, τὸ ὅποιον εἰσχωρεῖ ἐντὸς τοῦ φύλλου, διακλαδίζεται, καὶ τρεφόμενον ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ φύλλου ἐξασθενεῖ καὶ φρονεῖ αὐτό, ἀφοῦ προηγουμένως παρήγαγε πολυαριθμούς ἄλλους σπόρους· οἱ σπόροι οὗτοι ἀναφαινόμενοι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ φύλλου ἀποτελοῦσι τὴν γνωστὴν πορτοκαλιόχρουν κονιορτώδη ὕλην, ἐξ ἧς ἡ ἀσθένεια μεταδίδεται περαιτέρω.

Ἡ τοιαύτη ἀπὸ φύλλου εἰς φύλλον μετάδοσις ἐξακολουθεῖ καθ' ὅλον τὸ θέρος καὶ βλάπτει τὰ σπαρτὰ ὁλοκληρῶν ἀγρῶν. Κατὰ δὲ τὸ τέλος τοῦ θέρους ἡ ἐρυσίθη πάσχει σπουδαίαν μεταβολήν· ἀρχίζει δηλαδή νὰ παράγῃ μέλανας σπόρους ἢ τελευτοσπόρους, οἵτινες ἔχουσι περιβλημα παχύ καὶ εἶναι σκληροῦ, διὰ νὰ ἀντέχουσιν εἰς τὴν ξηρασίαν καὶ τὸ ψῦχος καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα.

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἡ ἀνοιξὶς ἐκφύεται ἐκ τοῦ τελευτοσπόρου ἐν σωληνάρειον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι λεπτότατοι σπόροι οἵτινες λέγονται σπορίδια.

Ὁ ἀναγνώστης θὰ νομίσῃ ἤδη ὅτι προβλέπει τὴν συνέχειαν, ὅτι δηλαδή τὰ σπορίδια πάλιν μεταφερόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πίπτουσιν ἐπὶ τῶν νεαρῶν σιτηρῶν καὶ μεταδίδουσι τὴν ἀσθένειαν. Καὶ ὅμως οὐδὲν ἐκ τούτων συμβαίνει· ἀπεναντίας τὰ σπορίδια καὶ ἀφθόως ἐπιχυνόμενα ἐπὶ τῶν σιτηρῶν θνήσκουσι χωρὶς νὰ φυτρώσῃ καὶ ν' ἀναπτυχθῶσι, διότι ἔχουσιν ἀνάγκη ἄλλου τινος οὐτοῦ διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διέλθωσι, καθὼς τὰ φύα τῆς ταινίας εἶχον ἀνάγκη τοῦ χείρου. Πράγματι ἐὰν τὸ σπορίδιον μεταφερόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τύχῃ νὰ πέσῃ ἐπὶ φύλλου βάτου, τότε προσκολλᾶται ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετ' ὀλίγον φυτρώνει καὶ διεισδύον ἐντὸς τοῦ φύλλου διακλαδίζεται καὶ τρέφεται ἐκ τῆς οὐσίας τῆς βάτου.

Ἐντὸς μικροῦ δὲ ἀρχίζει καὶ ἡ καρποφορία· καὶ ἀπὸ μὲν τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῶν φύλλων τῆς βάτου παράγονται λεπτότατοι σπόροι, οἵτινες μόνον ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς βάτου δύνανται νὰ φυτρώσῃ καὶ νὰ διαδώσῃ τὸ θέρος τὴν ἀσθένειαν εἰς ἄλλας βάτους, ἀπὸ δὲ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τῶν φύλλων τῆς βάτου παράγονται σπόροι χονδρότεροι οἵτινες ἔχουσι τὴν ιδιοτροπίαν νὰ μὴ φυτρώνουσιν ἐπὶ φύλλων βάτου, ἀλλ' ἐπὶ φύλλων σιτηρῶν. Ἐὰν δηλαδή εἰς τοιοῦτος σπόρος ἀπὸ τῆς βάτου πέσῃ ἐπὶ φύλλου σιτηροῦ φυτρώνει καὶ παράγει τὴν γνωστὴν πορτοκαλιόχρουν κονιορτώδη ὕλην, ἥτις μεταδίδει τὴν

ἀσθένειαν εἰς ὅλα τὰ περὶξ σιτηρά. Ἐκ τῶν πορτοκαλιόχρων τούτων σπόρων θὰ προκύψωσι κατὰ τὸ τέλος τοῦ θέρους οἱ μέλανες τελευτοσπόροι, ἐκ τούτων πάλιν κατὰ τὴν ἐπισῦσαν ἀνοιξὶν θὰ παραχθῶσι τὰ σπορίδια, τὰ φυτρώνοντα μόνον ἐπὶ βάτου, καὶ ἐκ τῆς κάτω ἐπιφάνειας τῶν φύλλων τῆς βάτου θὰ ἐξέλθωσι νέοι σπόροι οἵτινες φυτρώνουσι μόνον ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν σιτηρῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ταῦτα εἶναι τὰ διάφορα στάδια τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς ἐρυσίθης, λίαν ἀνάλογα πρὸς τὰ τῆς ταινίας.

Συμπέρασμα. Ἐκαστος ἤδη εὐκόλως ἐννοεῖ καὶ τὸ μέσον δι' οὗ ἀποτελεσματικῶς θὰ προλαμβάνηται ἡ ἀσθένεια αὕτη· ἐπειδὴ ἡ ἐρυσίθη δὲν δύναται νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἰ μὴ ἀφοῦ διέλθῃ διὰ τῆς βάτου, ἀρκεῖ νὰ ἐκρίζωσωμεν πάσας τὰς βάτους αἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὰ περὶξ τῶν ἐσπαρμένων ἀγρῶν, διὰ νὰ προσφυλάξωμεν ἀποτελεσματικῶς τὰ σπαρτὰ ἀπὸ τὸν σῆρκα.

Τὸ μέσον εἶναι ἀπλούστατον καὶ ἀδάπανον, διότι ἡ βάτος εἶναι φυτὸν ἄχρηστον. Περιεργείας χάριν ἀναγράφωμεν καὶ τὴν ἐξῆς λεπτομέρειαν· ἐδείχθη δι' ἀπηκριβωμένων πειραμάτων ὅτι οἱ μέλανες σπόροι τῆς ἐρυσίθης ἔχουσι τὴν ιδιοτροπίαν νὰ μὴ φυτρώνωσι παρὰ μόνον ἂν ἐκτεθῶσι εἰς τὴν βροχὴν, τὴν χιόνα, ἢ τὴν πάχυν. Ἐξηγεῖται οὕτως ἡ λαϊκὴ δοξασία, ἡ ἀπὸ τῆς ἐπαχῆς τῶν Ρωμίων γνωστῆ, καὶ ἣν τὰ σπαρτὰ σερικῶν οὐκ ὅταν μετὰ ἡμέρας θερμαῖς ἐρχονται νύκτας λίαν ψυχραί.

Μέχρις ἐσχάτων ἐπιστεῖετο ὅτι μία βάτος ἡδύνατο νὰ μεταδώσῃ τὴν ἐρυσίθην εἰς μεγάλας ἐκτάσεις. Νεώταται ὅμως ἐρευνᾶ ἐδείξαν ὅτι ἡ βάτος δὲν εἶναι ἐπικινδύνος πέραν τῶν 125 μέτρων πέραξ αὐτῆς. Στριζομένη ἐπὶ τούτου ἡ βασιλικὴ Ἀκαδημία τῆς Σουηδίας διέταξε δι' ἐγκυκλίου τῆς τὴν καταστροφὴν ὅλων τῶν βάτων τῶν εὐρισκόμενων παρὰ τοὺς ἀγρούς τῶν σιτηρῶν μέχρις ἀποστάσεως 50 μέτρων. Παρ' ἡμῖν μέχρις οὗ διαταγῇ τοιοῦτόν τι, οἱ δημοδιδασκαλοὶ δύνανται καὶ ὀφείλουσι νὰ παροτρύνωσι πάσῃ δυνάμει τοὺς περὶ αὐτοὺς γεωργοὺς ὥπως καταστρέψωσι τὰς γεινναζύσας εἰς τὰ σιτηρά βάτους, νὰ ὠσῶσι δὲ αὐτοὶ πρῶτοι τὸ καλὸν παράδειγμα, ἐὰν τυχὸν ἔχωσι τοιαῦτα κτήματα.

Τέλος ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ συστήσωμεν καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν βάτων αἵτινες θὰ ἐκρίζωθῃσι διὰ νέου φυτοῦ ὅπερ καὶ ὡς φράκτης δύναται νὰ φυτεύηται καὶ ὡς τροφή διὰ τὰ ζῷα νὰ χρησιμοποιεῖται· τὸ φυτὸν τοῦτο, τὸ ὅποιον πρὸς τοὺς ἄλλους ἔχει καὶ τὸ προτέρημα νὰ μὴ προσβάλληται ὑπὸ τῆς ἐρυσίθης, εἶναι ἀκακία ἢ θαμνώδης ἢ κτηνοτροφικὴ. Σπόροι τῆς θαμνώδους ταύτης ἀκακίας ἐστάλησαν πέρυσιν ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν Γεωργικοῦ Τμήματος εἰς τοὺς ἐκασταχοῦ Δημοδιδασκάλους, ὥστε εἶναι εὐκόλον νὰ γείνη ἡ εἰρημένη ἀντικατάστασις. Ἀλλὰ καθ' ὅς ἔχομεν πληροφориᾶς καὶ ἐφέτος τὸ Γεωργικὸν Τμήμα περιμένει ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀρκετὴν ποσότητα σπόρου τῆς τοιαύτης ἀκακίας, ὃν ἐπίσης θὰ διανεῖμῃ εἰς τοὺς κ. δημοδιδασκάλους ἵνα παρασκευάσωσι φυτῶνα ἀκακίας καὶ συντελέσωσιν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ ὠφελίμου τούτου φυτοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω περὶ ἐρυσίθης βάρου καὶ ἀνακίας εἰρημμένα ἐξηγούντες οἱ διδάσκαλοι συντόμως καὶ ἀπλῶς δύνανται οὐ μόνον νὰ πείσωσιν ἀσφαλῶς τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταστήσωσιν αὐτοὺς ἀποστόλους τῶν προδευτικῶν τούτων ἰδεῶν.

Παρὰ τοῖς γονεῦσι καὶ τοῖς γεωργοῖς ἐν γένει εἶναι ἀληθές ὅτι θ' ἀπληρώσῃ δυσκολίας τινὰς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶσιν ὅτι κέκτῃνται καὶ διὰ τούτους ἐν ἀποτελεσματικώτατον καὶ πρακτικώτατον μέσον : τὸ ἴδιον ἐαυτῶν παράδειγμα.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Χάριν τῶν δημοδιδασκάλων οἱ ὅποιοι ἐκ τοῦ Νῆμου εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐρμηνεύωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐν τῷ σχολείῳ, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι πάντοτε πρόχειρα βοηθητικά διὰ τοιαύτην ἐρμηνείαν βιβλία, ἢ «Πρόδοξ» θὰ περιέχῃ πάντοτε τῶν προσδεχῶς ἀναγνωσθησόμενων ἐπ' Ἐκκλησίας περικοπῶν ἐξηγητικὴν λέξεων ἢ φράσεων δυσκόλων μετὰ ὑποδείξεως τῶν θεμάτων, τὰ ὅποια δύναται τις νὰ πραγματευθῇ ἐκάστοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐρμηνευομένης περικοπῆς Ἐννοεῖται δὲ ὅτι οὐχὶ πάντα τὰ ὑποδεικνύμενα θέματα, ἀλλ' ἐν ἑξ αὐτῶν θὰ ἐκλέγῃ ἐκάστοτε ὁ διδάσκαλος, τὸ ὅποion ἠθελε κρίνει μᾶλλον ἀρμόζον εἰς τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς εὐρίσκεται.

Τὴν ἐργασίαν ταύτην, ὀφειλομένην εἰς τὴν εὐγενῇ συνεργασίαν διαπρεπῶν λειτουργῶν τῆς Κοιτικῆς Ἐκκλησίας, φρονοῦμεν ὅτι οἱ ἡμέτεροι διδάσκαλοι δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦσι καὶ ἐπ' ἐκκλησίας διδάσκοντες εἰς τὰ χωρία, ἐὰν λάβωσι προηγουμένως πρὸς τοῦτο εἰδικὴν ἄδειαν τοῦ ἀρμοζίου Ἀρχιερέως τοσούτω μᾶλλον, ὅσην τινὲς τούτων εἶναι Ἱερεῖς ἢ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου ἀπόφοιτοι, ὑποχρέωσιν ἔχοντες νὰ κηρύττωσιν ἐπ' Ἐκκλησίας.

Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

(Μάρκου γ' 34—38, θ' 1)

Ὅστις θέλει : κανένα δὲν ἀναγκάζει ὁ Ἰησοῦς ν' ἀκολουθήσῃ τὴν διδασκαλίαν του, ἀλλ' ἀφίνει ἐντελῶς ἐλεύθερον τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν καλὸν ἢ τὸν κακὸν δρόμον ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνῃ.

Ὅπισθ' μου ἐλθεῖν—νὰ ἀκούσῃ τὴν διδασκαλίαν μου καὶ νὰ γίνῃ τέλειος χριστιανός.

Ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν—ἄς ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του, δηλαδὴ τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς του.

Ἀράτω τὸν σταυρόν αὐτοῦ : Σταυρός εἶναι ὁ ἄγων κατὰ τῆς φιληδύνου σαρκὸς τοῦτον τὸν ἄγωνά πρέπει νὰ ἀναλάβῃ ὁ θέλων νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Ἰησοῦν, τουτέστι νὰ εἶναι ἀνώτερος τῶν παθῶν των καὶ νὰ πράττῃ ἔργα ἀγαθὰ οἷα ἐπραττεν Ἐκεῖνος.

Ψυχὰ : Ἐδῶ ἡ λέξις ἔχει δύο σημασίας : σημαίνει τὴν σωματικὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀθάνατον ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου : ὅστις φοβηθεὶς διωγμούς καὶ κινδύνους ἀρνηθῇ τὸν Ἰησοῦν διὰ τὰ σώμα τὴν ζωὴν του, αὐτὸς θὰ ἀπολέσῃ τὴν ἀθάνατον ψυχὴν του, διότι θὰ καταδικασθῇ ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει ὅστις δὲ προτιμῇ νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν του ἐν ἀνάγκῃ ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου του, οὗτος θὰ σώσῃ μετὰ θάνατον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἥτις ἔχει μεγαλυτέραν ἀξίαν ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον.

Ὅς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με—Ὅστις ὑπὸ αἰσχύνῃς ἢ φόβου ἐνώπιον τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων (γενεὰ μοιχαλὶς καὶ ἁμαρτωλός) ἀρνηθῇ ἐμεῖ καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον θὰ ἀρνηθῶ καὶ ἐγώ,

ὅταν ἔλθω μετὰ τῆς δόξης καὶ τῆς δυνάμεως ἵν' ἔξη ὁ Πατὴρ μου

Ἐδὶ τινες τῶν ὧδε ἐδιδασκόντων... Ἐννοεῖ τοὺς ἐκλεκτοὺς μαθητὰς Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, οἵτινες πρὸ τοῦ θανάτου των ἐμελλον νὰ ἰδῶσι τὴν μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ τοῦ ὄρους Θαβὼρ, ἥτις ἦτο ὑποτύπωσις καὶ εἰκὼν τῆς ἐν δόξῃ δευτέρας ἐλεύσεως Αὐτοῦ.

Θέματα

1) **Περὶ αὐταπαρνήσεως :** ὀφείλει ὁ χριστιανός νὰ θυσιάσῃ τὰ ἴδια συμφέροντα, τὰς ἐπιθυμίας του καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του ἐν ἀνάγκῃ, χάριν τῶν καθηκόντων τὰ ὅποια ἔχει ὡς χριστιανός, ὡς πολίτης, ὡς μέλος τῆς κοινωνίας, ὡς οἰκογενειάρχης ὡς ἐπιστήμων, ὡς στρατιώτης, ὡς ἱερεὺς, ὡς διδάσκαλος, ὡς ὑπάλληλος κ.λ.π. νὰ πάσχη οὗτος διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ ἄλλους, νὰ μὴ ζητῇ τὸ ἴδιον συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἐτέρου ἑκαστός.

2) **Περὶ ψυχικῆς σωτηρίας :** ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθὰ πρέπει νὰ θυσιάσῃ τις χάριν τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του, ἥτις εἶναι ἀσυγκρίτως πολυτιμότερα ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ.

3) **Περὶ τῆς ἀληθοῦς ἀξίας τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν :** ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα, ἡ τιμὴ, τὰ ἀξιώματα μόνον ἐὰν τὰ μεταχειρίζηται κανεὶς ὡς μέσα διὰ νὰ πράττῃ τὴν ἀγαθόν, τ. ἐ. διὰ νὰ ἐλεῇ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας, νὰ προστατῇ τοὺς ἀδικουμένους, καὶ ἐν γένει νὰ ὠφελεῇ τὸν πλησίον, μόνον τότε ἔχουσιν ἀξίαν, ὅχι δὲ ὅταν αὐτὰ τὰ ἴδια θεωρῶνται ὡς σκοπός.

4) **Περὶ τῆς σταθερότητος ἐν τῇ πίστει.** Καὶ ὅταν ἀκόμη κινδυνεύῃ ἡ περιουσία, ἡ ἀνεσις τοῦ βίου, καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ μας, ὀφείλομεν νὰ διατηρῶμεν ἀκλόνητον τὴν πίστιν μας κατὰ τὸ παράδειγμα τῶσων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν τοῦ χριστιανισμοῦ.

Δ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν

(Μάρκου θ' 17—31)

Πνεῦμα ἁλῶλον—πνεῦμα πονηρὸν, προσενοῦν ἀφῶνιαν.

Ῥήσσει αὐτὸν—σπαράσσει, ρίπτει κάτω.

Ἦν γενεὰ ἄπιστος... ἡ αὐστηρὰ αὕτη ἐπιτίμσις ἀναφέρεται ὅχι μόνον πρὸς τοὺς Ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ὀλιγοπιστήσαντες πρὸς στιγμὴν δὲν ἐφάνησαν ὡς πρὸς τοῦτο ἀνώτεροι τῶν ὁμογενῶν των βραδυτέρον διὰ ἔργιναν τέλειοι ὡς πρὸς τὴν πίστιν των οἱ Ἀπόστολοι.

Εἰδύνασαι πιστεῦσαι... Διὰ νὰ ἐκτελέσῃ θαῦματα ὁ Ἰησοῦς ἀπῆλθε ὡς ὅσον ἀπαραίτητον νὰ πιστεῦσῃ εἰς Αὐτόν ὁ ἐπικαλούμενος τὴν βοήθειάν Του.

Ἰδὼν ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος... Ἰδὼν ὅτι συνέρρεε πολὺ πλῆθος ἐσπεύσε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θαῦμα πρὶν συναθροισθῇ περισσότερος κόσμος, διὰ νὰ ἔχῃ ὀλιγωτέρους θεατὰς καὶ ὀλιγωτέρας ἐπομένους ἐκφράσεις θαυμασμοῦ.

Θέματα

1) **Περὶ καλῆς χρήσεως τοῦ χρόνου.** Ὅπως τὴν σωματικὴν νόσον ἐγκαίρως πρέπει νὰ θεραπεύωμεν, ἵνα μὴ καταστῇ χρόνία, οὕτω καὶ αἱ ἠθικαὶ παρεκτροπαὶ πρέπει ἐγκαίρως νὰ διορθώωνται· γονεῖς, διδάσκαλοι καὶ κηδεμόνες ἐγκαίρως ὀφείλουσι νὰ ἐκρίζωσιν τὰς κακὰς τάσεις τῶν τέκνων των, πρὶν γίνωσι δευτέρα φύσις, ὅποτε ἡ διόρθωσις εἶναι δυσκολώτερα.

2) **Περὶ νηστείας καὶ προδευχῆς.** Ἡ νηστεία, μετὰ πίστεως ἠνωμένη, κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἱκανώτερον εἰς τὸ ἔργον τῆς προδευχῆς, δι' ἧς φθά-

νει τις εις τὸν βαθμὸν τῆς θαυματουργικῆς πίστεως. Ἄλλ' ἡ **ὑποδεία** δὲν εἶνε μόνον ἐκκλησιαστικὸς θεσμός, στηριζόμενος ἐπὶ θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν λόγων· ἐπιβάλλεται καὶ ὑπὸ ὑγιεινῶν λόγων, καθόσον ἡ ἐγκράτεια εἶναι ὑγιεινότερα τῆς πολυφαγίας καὶ ἀκρασίας, ἡ δὲ **προδευχή** εἶναι ἀνάγκη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἐξαγιάζουσα αὐτήν.

5) **περὶ ἀπιστίας καὶ ὀλιγοπιστίας.** Τὴν ἀπιστίαν παρακολουθεῖ ἡ ἠθικὴ διαστροφή· διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἶναι τις ἠθικὸς ἄνευ θρησκευτικῆς πίστεως. Τιμωρεῖται δ' ἡ ἀπιστία· πολλὰκις καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, διότι προκαλεῖ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

4) **Πρέπει νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ἐπίδειξιν** ὅταν ἐκτελῶμεν τὸ ἀγαθόν, ὅπως ὁ Ἰησοῦς ἐτέλεσε τὸ θαῦμα, πρὶν συρρεῖσθαι περισσότερος κόσμος. Ὅταν τις πράττῃ τὸ καλὸν πρὸς τὸ θεαθῆναι, ἵνα δοξασθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, αἱ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν γινόμεναι ἀγαθὰ πράξεις ἀποβάλλουσι πᾶσαν ἠθικὴν ἀξίαν.

Ἀρχιμ. Χρ. Τσδεπετάκης
Διευθυντὴς τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου

Ο ΕΝΑΣΤΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1904

Ἡ γνῶσις τοῦ Σύμπαντος καὶ ἡ μελέτη τοῦ κόσμου ἐν τῷ ὁμαίῳ ζῶμεν ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ θεμελιώδης βάσις καὶ τὰ πρῶτα φῶτα ἐν τῷ πνευματικῷ ἡμῶν βίῳ. Δυστυχῶς πλεῖστοι ἄνθρωποι μένουσιν ἀδιάφοροι πρὸς τὰς θαυμασίας καλλονὰς αὐτοῦ, οὐκ ὀλίγοι δὲ εὐδὲ ὑποπτέουσιν τὴν ὑπαρξίν των.

Πλὴν τούτου, δὲν εἶνε σπάνιον νὰ εὕρητε ἀνθρώπους, οἵτινες θεωροῦνται ἀνεπτυγμένοι καὶ εὐφυεῖς καὶ εἴτινες ἐρωτῶσιν: εἰς τί χρησιμεῖει ἡ **Ἀστρονομία**;

Καὶ ἐν τούτοις ἡ Ἀστρονομία εἶνε ἡ πρώτη τῶν ἐπιστημῶν, ἡ δὲ γνῶσις αὐτῆς, τοῦλάχιστον ἡ στοιχειώδης, εἶνε ἀναπόφευκτος διὰ πάντα ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχῃ μόρφωσιν σοβαράν, τελείαν καὶ θετικήν.

Διὰ τοῦτο ὅσοι θέλουσι νὰ ζῶσιν ὄχι ὡς τυφλοὶ, ἀλλὰ νὰ γνωρίζωσιν ὡς πεφωτισμένοι ἄνθρωποι πᾶσαν ἀληθῶς θέσιν κατέχουσιν ἐν τῇ δημιουργίᾳ, ἀφιερῶσιν εὐχαρίστως ὀλίγας ὥρας εἰς τὴν μελέτην τοῦ Σύμπαντος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ πληρέστερα τῶν περὶ τοῦ Σύμπαντος συγγραμμάτων δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τηρῶσιν αὐτοὺς ἐνημέρους τῶν ποικίλων ἐν τῷ οὐρανῷ μεταβολῶν καὶ φαινομένων, ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ παρέχωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰς ἀπαιτουμένας πληροφoρίας διὰ τὴν στοιχειώδη σπουδὴν τοῦ ἑνάστρου Οὐρανοῦ.

Αἱ ἑναντι δημοσιευόμεναι δύο εἰκόνες ἐχαράχθησαν ἐπίτηδες καὶ παριστῶσι τοὺς κυριώτερους ἐν Κρήτῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁρατοὺς ἀστερισμοὺς κατὰ τρόπον ὅστις καθιστᾷ εὐχερεστάτην τὴν παρατήρησιν καὶ ἀνέυρεσιν αὐτῶν ἐν τῷ οὐρανῷ.

Ὁδηγίαι διὰ τὴν χρῆσιν τῆς πρώτης εἰκόνος (τοῦ πρὸς βορρᾶν Οὐρανοῦ). Ἐστραμμένοι πρὸς βορρᾶν λαμβάνομεν τὴν εἰκόνα καὶ κρατοῦντες αὐτήν κατακυρῶντες τὴν κάμνον νὰ διευθύνηται ἐκ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμᾶς· τότε ὀλίγων λεπτῶν προσεχτικῇ

παρατήρησις ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἐν τῷ Οὐρανῷ τοὺς κυριώτερους ἀστερισμοὺς τῆς εἰκόνος. Ἡ λέξις ἡ δηλοῦσα τὸ ὄνομα ἐκάστου ἀστερισμοῦ ἔχει χαράχθῃ οὕτως ὥστε νὰ διευθύνεται παραλλήλως πρὸς τὴν ἡμερησίαν κίνησιν τοῦ ἀστερισμοῦ. Ἐννοεῖται ὅτι δι' ἐκάστην ἡμέραν ὑπάρχει ἀντίστοιχος κατάλληλος ὥρα καθ' ἣν ὁ ἑναστρὸς οὐρανὸς ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἐν τῇ εἰκόνι θέσιν· π.χ. διὰ τὴν 1ην Μαρτίου ἡ κατάλληλος ὥρα εἶνε ἡ 10η μ.μ., διὰ τὴν 2αν Μαρτίου ἡ ὥρα 9 καὶ 56', διὰ τὴν 3ην Μαρτίου ἡ ὥρα 9 καὶ 52', καὶ οὕτω καθεξῆς· ἐν γένει δηλαδὴ ἀρκεῖ ν' ἀφαιρῶμεν δι' ἐκάστην ἐπομένην ἡμέραν 4 πρῶτα λεπτά.

Ὅσοντος διὰ τὴν 15ην Μαρτίου κατάλληλος ὥρα εἶναι ἡ 9η μετὰ μεσημβρίαν, διὰ δὲ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἡ ὥρα 8 56' καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἐὰν καθ' ὁρισμένην ἡμέραν, π.χ. τὴν 15ην Μαρτίου παρατηρήσωμεν τὸν οὐρανὸν ὄχι εἰς τὴν δεικνυμένην ὥραν (9 ὥρ.) ἀλλὰ ἅς υποθέσωμεν μίαν ὥραν ἐνωρίτερον, ἐννοεῖται εὐκόλως ὅτι θὰ ἴδωμεν τοὺς ἀστερισμοὺς ὄχι ἀκριβῶς ὡς ἐν τῷ πίνακι, ἀλλὰ τοὺς μὲν πρὸς Ἀνατολὰς ὀλίγον χαμηλότερον τοὺς δὲ πρὸς Δυσμᾶς ὀλίγον ὑψηλότερον.

Καὶ διὰ τὴν εἰκόνα 2 (τοῦ πρὸς Νότον οὐρανοῦ) ἰσχύουσι τὰ αὐτὰ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς Νότον.

Χάριν εὐκολίας τῶν ἀναγνώστων πρὸς ἀναγνώρισιν τῶν ἀστερισμῶν ἀναφέρομεν καὶ τὰ κοινὰ ὀνόματα τῶν ἐξῆς: Μεγάλη Ἀρκτος (Ἑπτὰ Ἀδελφοί), Στέμμα (Ἄλων), Πλειάδες (Πηλειὰ ἢ Πούλεια), Ὀρίων (Πῆχες).

Αἱ ἀνωτέρω ὁδηγίαι ἀρκοῦσιν ἵνα διὰ τῶν 2 εἰκόνων ἀνέυρωμεν τοὺς κυριώτερους ἀστερισμοὺς τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἡμῶν ἀπλανῶν ἀστέρων (ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου).

Ἐκτὸς τῶν ἀπλανῶν ὅμως ὑπάρχουσι καὶ οἱ **πλανῆται**, οἵτινες δὲν ἔχουσι σταθερὰν θέσιν ἐν τῇ οὐρανίᾳ σφαίρᾳ ἀλλὰ καθ' ἐκάστην μετατοπίζονται μετὰ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων· περὶ τούτων δίδομεν τὰς ἐξῆς πληροφoρίας:

— Ὁ Ἑρμῆς, τὴν πρωίαν τῆς 22ας Μαρτίου, ἀνατέλλει 1 1)2 ὥραν περίπου πρὸ τοῦ Ἥλιου, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι δυνατόν νὰ παρατηρηθῇ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἂν κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ πρὸς Ἀνατολὰς ὀρίζων εἶναι καθαρός. Ἡ 22 Μαρτίου εἶναι ἡ κατάλληλος ὥρα, οὐχ ἥττον ὁ Ἑρμῆς θὰ εἶναι ὁρατός καὶ ἐπὶ 5-6 ἡμέρας πρὸ καὶ μετὰ τὴν χρυσεολίαν ταύτην. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Ἑρμῆς εὐρίσκεται ἐν τῷ ἀστερισμῷ τοῦ Ὑδροχόου, πρὸς Νότον τοῦ Πηγᾶσου.

— Ἡ Ἀφροδίτη (κοινῶς Ἀφγερινός) ἀνατέλλει ὀλίγα μόνον λεπτά πρὸ τοῦ Ἥλιου καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν παρόντα μῆνα εἶναι ἀόρατος.

— Ὁ Ἄρης περὶ τοῦ ὁποίου τόσος θόρυβος ἔγινεν ἐσχάτως διὰ τὰ σήματα δέθεν ἅτινα οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἔκαμνον πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Γῆς, εὐρίσκεται κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Λέοντος (βλέπε εἰκόνα 1) διακρινόμενος διὰ τὸ ἐρυθρὸν τοῦ χρώμα, καὶ ὑπερέχων πάντων τῶν περὶ αὐτὸν ἀπλανῶν ἀστέρων κατὰ τὴν λάμψιν. Εἶναι ὁρα-

συντελῶσιν εἰς τὸ νὰ καθίσταται σεβαστὸς ὁ κανονισμὸς οὗτος.

Προπαρασκευὴ τῶν δημοδιδασκάλων. — Ἐν Γενεῇ ἐτέθη πρὸ ὀλίγου εἰς ἐφαρμογὴν κανονισμὸς ὅστις τροποποιεῖ τὴν προπαρασκευὴν τῶν δημοδιδασκάλων καὶ συνδυάζει ἀρκετὰ ἐπιτυχῶς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξεως. Αἱ θεωρητικαὶ σπουδαὶ γίνονται ἐν τῷ παιδαγωγικῷ τμήματι τοῦ Γυμνασίου καὶ σκοποῦσι νὰ ἐκθέσωσι τὴν γενικὴν μέθοδον ὑπὸ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἡ διδασκαλία τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ προγράμματος, τῆς οὐσιμῆς τῶν ἐνδείξεων τῆς ἐπιστημονικῆς παιδαγωγικῆς· αἱ θεωρητικαὶ αὐταὶ σπουδαὶ συνοδεύονται ὑπὸ πρακτικῶν ἀσκήσεων ἐν τῷ προτίπῳ.

Οἱ νέοι διδάσκαλοι ἐξερχόμενοι ἐκ τοῦ παιδαγωγικοῦ τμήματος ὀφείλουσι νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς δόκιμοι, ἀγνοοῦντες ἢ καὶ ἐμπιστοί, ἐπὶ 1—2 ἔτη, καὶ ν' ἀκολουθήσωσι μαθήματα τῆς μουσικῆς γλώσσης, τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ Γεωμετρίας, Γεωγραφίας καὶ Ἱστορίας, Ἰχνογραφίας, Ὡδικῆς καὶ Γυμναστικῆς. Τὰ μαθήματα ταῦτα διαφέρουσι τῶν τοῦ παιδαγωγικοῦ τμήματος κατὰ τοῦτο ὅτι συνίστανται ἐν τῇ ἡμερολογημένῃ καὶ λεπτομερεῖ ἑξαμηνίᾳ τῶν διδακτικῶν μεθόδων καὶ ὅτι λαμβάνεται ὡς βάση ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τοιαύτης δοκιμαστικῆς ὑπηρεσίας ὁ διδάσκαλος ὑφίσταται πρακτικὰς ἐξετάσεις.

Κρήτη

Διδακτικὰ ὄργανα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι κατὰ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ 1897 διηρησάμεθα ἡ κατεστράφησαν πλὴν ἄλλων καὶ τὰ διδακτικὰ ὄργανα καὶ σκευὴ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι σχολείων. Ἡ Ἀν. Διεύθυνσις τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως ἐπιθυροῦσα νὰ πληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν ταύτην παρήγγειλεν ἤδη εἰς Παρίσιους ἀρκετὰ ὄργανα φυσικῆς δι' ὧν ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἐφοδιάσῃ τὰ Γυμνάσια Χανίων καὶ Ἡρακλείου καὶ δι' ὧν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελούνται τὰ κυριώτερα πειράματα τῆς φυσικῆς. Ἐν τῇ παραγγελίᾳ ταύτῃ περιλαμβάνονται καὶ 2 μηχανήματα φωτεινῶν προβολῶν μετ' ἀρκετῶν εἰκόνων, καὶ τὰ ὄργανα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν αὐστηρίαν ὁμομετεωρολογικῶν σταθμῶν 6' τάξεως ἐνὸς ἐν Χανίοις καὶ ἐνὸς ἐν Ἡρακλείῳ.

Πλὴν τούτων ἡγοράσθη ἤδη καὶ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς γεωγραφικῶν χαρτῶν τῆς Κρήτης ἵνα ἐφοδιασθῶσι δι' αὐτῶν πάντα τὰ δημοσία Σχολεῖα καὶ Γραφεῖα.

Μία ἐνδρομὴ τοῦ Γυμνασίου Χανίων. Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ 22 Φεβρουαρίου τὸ Γυμνάσιον Χανίων ἐξῆλθεν εἰς ἐκδρομὴν ἡμερησίαν εἰς Προφήτην Ἠλίαν Ἀκροτηρίου.

Τῇ 1) 2 ὥρα μ. μ. οἱ μαθηταὶ συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν καθηγητῶν τῶν προηγουμένης τῆς σιμύτης τοῦ Γυμνασίου ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν θαμπύγων καὶ τῶν τυμπάνων ἐκκινήσαντες ἐκ τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου διηκολύντο εὐστατεῖς καὶ μετ' ἑρπυθμον βῆμα πρὸς Χαλέπαν, ὅτε καθ' ὁδὸν συνήντησεν αὐτοῖς ἡ Α. Β. Ὑψ. ὁ Προϊκνὴς Γεώργιος ἐποχούμενος εὐθὺς οἱ μὲν μαθηταὶ παρετάχθησαν πρὸς χαιρετισμόν, αἱ δὲ σάλλπιγγες ἐπαίανισαν τὸν ἡγεμονικὸν ἔμνον καθ' ὃν χρόνον ἐκείνος παρήρχετο πρὸ τῆς εὐέλπιδος ἡμῶν νεολαίας μετὰ προσήκοντος φαιδρότετος ἀντιχαιρετίζαν. Οἱ μαθηταὶ μετὰ τοῦτο μετὰ κανονικὸν βῆμα διήλθον διὰ τῆς Χαλέπας καὶ μετὰ πορείαν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ἀφίκοντο εἰς τὴν ὁρὴν τῆς ὑπεράνω τῆς Χαλέπας λοφοσειρᾶς «τῶν Φρουδιῶν» ἐφ' ἧς θέσεως κεῖται τὸ ἐκκλησιδίου τοῦ προφήτου Ἠλίου, τὸ δαπάνη τῆς Α. Μ. τοῦ Τόμου Νικολάου Β' ἀνοικοδομηθὲν. Μαγευτικὴ ἐντεῦθεν ἐφαίνετο ἡ ἀποψὶς τῆς χλοαζούσης πεδιάδος, τῆς Χαλέπας,

τῶν Χανίων, τῶν ὁρέων τῆς Κισσάμου καὶ τοῦ Σελίνου εἰς τὴν βάθος, καὶ προσέτι τῶν χιονοσκεπῶν Λευκῶν ὁρέων ἐξ ἐνός καὶ τοῦ κόλπου τῶν Χανίων ἐξ ἄλλου. Ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Ναοῦ οἱ μαθηταὶ ἀφ' οὗ αἱ σάλλπιγγες ἐπαίανισαν πένθημον ἐμβατήριον διὰ τοὺς ἐκεῖ πεσόντας ὑπὲρ πατρίδος ἡεροδόθησαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ξυλινάκη ὁστις ἐξέθηκεν εἰς αὐτοὺς τὰ τελευταῖα ἐν Ἀκροτηρίῳ συμβάντα, τὸν συμβαδισμόν τῶν Χριστιανῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτῶν, τὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ τὴν ἐν γένει δρασίαν αὐτῶν. Ἀφ' οὗ δ' ἐψάλη ὁ Ἑθνικός Ὕμνος οἱ μαθηταὶ ἀνεπαύθησαν καὶ εἰτα χωρὶς νὰ μεταδῶσι διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα ἀνεμὸν εἰς τὴν θέσιν ἐν ἣ εὐρίσκονται τὰ κενोटάρια τῶν ὑπὲρ πατρίδος κατὰ τὸ 1897 ἐκεῖ πεσόντων ἐπέστρεψαν εἰς τὸ κατὰστημα τοῦ Γυμνασίου περὶ τὴν ὥραν ὡραν μ. μ.

Ἐλ λ α ς

Ἡ Κολυμβητικὴ ἐν τοῖς σχολείοις. Ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ νομοῦ Ἀττικῆς διέταξε τοὺς διδασκάλους τῶν παρὰ τὴν δὴμῶν νὰ ἐξασκήσωσι τοὺς μαθητὰς τῶν εἰς τὸ κολύμβημα μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ μαθήματος τῆς Γυμναστικῆς. Τὸ ὑπουργεῖον μέλλει νὰ διατάξῃ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιθεωρητὰς νὰ πράξωσι τὸ αὐτό.

Ἀναδάσσεις ὑπὸ μαθητῶν. Περὶ τοῦ ἐν Εὐλοκάστρῳ δημοδιδασκάλου Ντέκα γίνεται εὐφημὸς λόγος ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ τύπῳ, διότι μετὰ τοὺς μικροὺς μαθητὰς τοῦ ἔχει ἀναδασώσει δλοκλήρους λοφίσκους καὶ ἀγρίας ἐκτάσεις, καὶ τὸ σποδαίωτατον, διότι ἐνέσπειρεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χωρικῶν στοργὴν πρὸς τὰ δένδρα.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΥΡΙΟΥΣ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Ἐνδεχόμενον εἶναι ὅσοι δημοδιδάσκαλοι φιλοτιμούνται νὰ ἐκτελῶσιν ὅσον τῇ δυνατόν καλύτερον τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέθηκεν αὐτοῖς ἡ Πολιτεία, νὰ εὐρίσκωνται ἐνίοτε εἰς ἀπορίαν ὡς πρὸς τινὰ ζητήματα σχολικὰ, ἢ νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην ὁδηγίων τινῶν σχετικῶν πρὸς τὴν διδασκαλίαν. Εἰς λύσιν πάντων τῶν στήλας τῆς ἀνοικίας, καὶ δύναται οἱ βουλιόμενοι ἐκ τῶν συνδρεμητῶν νὰ ἀποτείνωνται πρὸς αὐτὴν ἐλευθέρως· ὅταν δ' ἡμεῖς δὲν ἐπαρκῶμεν εἰς λύσιν ὅλων τῶν ἀποριῶν, θὰ καταφεύγωμεν εἰς τὴν ἀνωτέραν Διεύθυνσιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ νὰ ἀποτείνωνται δὲ πρὸς τὴν «Πρόδοσιν» ὑπόκλητοι τῆς Ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχει τίποτε τὸ προσκρούον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἀφ' οὗ καὶ οἱ Ἐπιθεωρηταὶ θὰ συνεργάζωνται μετ' ἡμῶν καὶ θὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν διατυπωμένων ἀποριῶν. Ὅταν δ' αἱ ἀπορίαι λύωνται διὰ τοῦ περιοδικοῦ, καὶ ἄλλοι τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ ἔχοντες τυχόν τὰς αὐτὰς ἀπορίας, θὰ ὠφελῶνται ἐκ τῆς λύσεως αὐτῶν. Ἐν γένει ἡ «Πρόδος» θὰ παρέχῃ προθύμως τὰς ὑπηρεσίας τῆς εἰς τὸν διδασκαλικὸν κόσμον καὶ θὰ ἀγωνίζεται διηγετικῶς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς καθόλου Ἐκπαιδεύσεως· εὐτυχὴς δὲ θέλει λογισθῇ, ἂν βαθμηδὸν κατορθώσῃ νὰ ἀναγνωρισθῇ περισσώτερον ἢ μεγάλη σπουδαιότης καὶ σημασία τοῦ διδασκαλικοῦ ἀξιώματος καὶ νὰ ἀποδοθῇ ἢ προσήκουσα ἐκτίμησις εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Διεύθυνσις